

Data: 5.01.2024

Dotyczy: [Rzeczpospolita](#)

ODPOWIEDZIALNOŚĆ CZŁONKA ZARZĄDU ZA DŁUGI PODATKOWE SPÓŁKI

Obowiązek zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości nie oznacza skuteczności tego wniosku i ogłoszenia tej upadłości przez sąd upadłości. Dłużnik ma jedynie obowiązek oceny, czy wykonuje swoje wymagalne zobowiązania. Co do oceny – czy faktycznie zaistniały przesłanki do ogłoszenia upadłości, władny jest wyłącznie sąd właściwy w sprawach upadłości.

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Warszawie 30 grudnia 2016 roku wydał decyzję w przedmiocie orzeczenia o solidarnej odpowiedzialności członka zarządu (M.Z.) wraz ze spółką D. sp. z o.o. – za zaległości podatkowe spółki w podatku dochodowym od osób prawnych za 2010 rok wraz z odsetkami i kosztami postępowania egzekucyjnego. M.Z. ww. decyzję zaskarżył do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (WSA), ale wyrokiem z 11 października 2018 roku WSA oddalił skargę.

Od wyroku WSA M.Z. wniósł skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA). Zdaniem skarżącego WSA między innymi błędnie przyjął, że nie zachodzą w stosunku do skarżącego przesłanki uwalniające go od odpowiedzialności, podczas gdy sytuacja ekonomiczna spółki nie uzasadniała złożenia wniosku o upadłość w czasie, gdy pełnił on funkcję w zarządzie spółki. Do momentu odwołania skarżącego z funkcji spółka nie posiadała zobowiązań i na bieżąco wykonywała swoje obowiązki wobec kontrahentów. Nie posiadała zaległości podatkowych oraz nie toczyły się wobec spółki żadne postępowania sądowe, administracyjne, podatkowe ani kontrolne. Zdaniem skarżącego nie miał on możliwości złożenia wniosku o upadłość. Ponadto skarżący wskazał, że nawet gdyby hipotetycznie przyjąć, że wniosek o upadłość zostałby złożony przez spółkę – to podlegałby on oddaleniu, gdyż spółka miała tylko jednego wierzyciela.

NSA wyrokiem z 9 grudnia 2022 roku, sygnatura akt: III FSK 1033/21 oddalił skargę kasacyjną M.Z.

Uzasadniając wyrok NSA wskazał, że przesłanka zwalniająca członka zarządu od odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki, wymieniona w art. 116 § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej, odnosi się wyłącznie do zgłoszenia wniosku, a nie do skutku tego wniosku, jakim jest ogłoszenie upadłości. Z tej regulacji wynika, że członek zarządu spółki z o.o. odpowiada za jej zaległości podatkowe solidarnie całym swoim majątkiem, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się bezskuteczna. Chyba że wykaże, iż we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe albo, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub postępowania układowego nastąpiło bez jego winy.

Zgodnie z literą prawa wniosek o ogłoszenie upadłości spółki należy złożyć każdorazowo, o ile zaistnieją ustawowe przesłanki niewypłacalności spółki. To znaczy, że jeżeli spółka nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych lub gdy jej zobowiązania przekroczą wartość jej majątku, wówczas uznaje się ją za niewypłacalną. Członek zarządu w każdym takim przypadku powinien złożyć wspomniany wniosek. NSA podkreślił, że członek zarządu

nie posiada kompetencji do własnej oceny, czy zaistniały wspomniane przesłanki. Sąd upadłościowy jest jedynym, który posiada kompetencje do oceny, czy faktycznie spółka nie wykonuje zobowiązań i czy istnieją podstawy do wszczęcia postępowania upadłościowego. Jeżeli zatem dłużnik spełnia przesłanki niewypłacalności, to powinien taki wniosek złożyć, nie zaś antycypować, czy zgłoszenie takiego wniosku doprowadzi w konsekwencji do ogłoszenia upadłości czy też nie. Ponadto NSA wskazał, że niewykonywanie wymagalnych zobowiązań wobec jednego wierzyciela nie zwalnia członka zarządu z obowiązku zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Przyjęcie, że członek zarządu jest zwolniony z obowiązku złożenia ww. wniosku w sytuacji, gdy spółka zalega z płatnościami wyłącznie w odniesieniu do jednego wierzyciela, stawiałoby w uprzywilejowanej pozycji tych członków zarządu, których spółki miałyby tylko jednego wierzyciela – Skarb Państwa, w stosunku do tych, których spółki miałyby co najmniej dwóch wierzycieli. Doszłoby więc do nierównego traktowania członków zarządu w zależności od tego, ilu wierzycieli miały zarządzane przez nich spółki. Co więcej, osłabiłoby to znacznie funkcję gwarancyjną przepisów o odpowiedzialności solidarnej członków zarządu za zaległości podatkowe spółki.

Zdaniem sądu odpowiedzialność członków zarządu należy powiązać z momentem zaistnienia zobowiązania podatkowego, a nie z momentem zaistnienia decyzji lub deklaracji podatkowej określającej wysokość tego zobowiązania. W ocenie NSA inna interpretacja przepisów prowadziłaby do sytuacji, w której zarząd spółki nie składając deklaracji podatkowych lub składając deklaracje nierzetelne, nigdy nie odpowiadałby za zaległości podatkowe spółki.

Michał Zakrzewski, radca prawny, Senior Associate w [poznańskim biurze Rödl & Partner](#)